

Fredrik Rydesjö
Telefon 08-508 28 947
fredrik.rydesjo@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

YTTRANDE ANGÅENDE REMISS OM SÄKERHETSPROGRAM FÖR STOCKHOLMS STAD 2009- 2012

Remiss från kommunstyrelsen, Dnr: 307-2883/2008

Förslag till beslut

- 1 Överlämna Miljöförvaltningens yttrande som svar på kommunstyrelsens remiss.

Gunnar Söderholm

Håkan Andersson

Bakgrund

Kommunstyrelsen har för yttrande remitterat ett förslag till nytt säkerhetsprogram för Stockholms stad år 2009-2012.

Stadsledningskontoret har sedan ett antal år arbetat för att utveckla såväl det strategiska som det lokala säkerhetsarbetet i staden i syfte att skapa en förmåga och uthållighet för att tillsammans med andra myndigheter och företag försöka förebygga och hantera oönskade och extraordinära händelser. Ett steg i detta arbete har varit att bygga en krisledningsorganisation för Stockholms stad.

Ett antal styrdokument för det samlade säkerhetsarbetet har tagits fram, en modell för stadens risk- och sårbarhetsarbete har utvecklats och utbildning och övning har utförts med vissa målgrupper inom stadens verksamheter. Detta arbete medför nu att stadsledningskontoret försöker sammanföra de olika delarna till en helhetssyn på det samlade säkerhetsarbetet i dokumentet *Stockholms stads säkerhetsprogram*. Allt i syfte att skapa överblick kring mål och ambitioner för stadens säkerhetsarbete och innebörden av detta arbete. Säkerhetsprogrammet innefattar allt från vardagssäkerhet till

extraordinära händelser och behandlar det förebyggande arbetet, krishantering samt utvärdering och lärande.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att förslaget till nytt säkerhetsprogram i huvudsak är bra. Programmet innebär att staden höjer ambitionsnivån när det gäller stadens säkerhetsarbete avsevärt. Stockholms stad har sedan ett antal år tagit ett samlat grepp om säkerhetsarbetet som ska vara en del i stadens verksamhetsplanering. I kölvattnet av reella extraordinära händelser, ny lagstiftning inom området, stadens revisorers kritik och den stora övningen SAMÖ 07 har erfarenheter gjorts, väl värda att ta vara på. Att samla riktlinjer och beslutsdokument i ett dokument är bra därför att det skapar överblick.

Förvaltningen ser samtidigt en fara i att förenkla och sammanfatta ett ämne som ”säkerhet”. Att försöka täcka in allt, dvs. vardagssäkerhet såväl som extraordinära händelser i ett styrdokument kan leda till ett förenklat synsätt som är svårt att koppla till den egna verksamheten.

Programmet är på många punkter oklart när det gäller vem som skall göra vad. Det är nu nödvändigt att konkret ange vilka förvaltningar som ansvarar för vad. Programmet måste operationaliseras. Exempelvis i stycket på sidan 21-22 i bilaga 1, med rubriken Geografiskt områdesansvar och sektoransvar är beskrivningen väl övergripande. Här används begrepp som ”aktörer”, ”kommunen” och ”geografiskt områdesansvariga organ”. Beskrivningen torde bli mer begriplig om ett mer lokalt perspektiv används. Vid extraordinära händelser har det ofta visat sig att tillkortakommanden i ansvars- och sambandsfrågan uppstått, dvs. vem ska göra vad när. Förvaltningen vill även poängtera vikten av att resurser avsätts, inte minst, i form av:

- Kompetens, utbildning
- Tid och möjlighet till praktisk övning vad gäller samordning och samverkan med externa parter
- Löpande kontroller av att larmrutiner fungerar

Den höjda ambitionsnivån kräver resurser både på stadsledningskontoret för att kunna styra och följa upp stadens säkerhetsarbete, på brandförsvaret för att kunna ge operativt stöd och på respektive förvaltning och bolag för att kunna leva upp till säkerhetsprogrammets goda intentioner.

Några exempel på uppgifter för förvaltningen är;

- det skall finnas en säkerhetssamordnare
- det ska finnas en informationssäkerhetssamordnare,
- det skall finnas en fastlagd plan för säkerhetsarbetet,

- om miljöförvaltningen omfattas av säkerhetsskyddslagstiftningen ska en särskild utsedd säkerhetsskyddssamordnare finnas,
- alla anställda ska känna till och följa gällande säkerhetsskyddsbestämmelser inom den egna verksamheten samt ha en god risk och krismedvetenhet,
- alla anställda ska vid behov informeras och utbildas i säkerhetsskyddsfrågor,
- det ska på varje arbetsplats finnas riktlinjer och instruktioner som gör det möjligt för anställda att förstå sin roll och sitt ansvar i säkerhetsskyddsarbetet,
- ett aktivt förebyggande arbete utifrån gjorda risk- och sårbarhetsanalyser skall bedrivas,
- skador och incidenter ska rapporteras in i Stockholms stads skade- och incidentrapporteringssystem,
- kostnader för skador såväl som skadeförebyggande åtgärder ska redovisas,
- nämnden ska erbjudas utbildning i säkerhetsskyddsfrågor,
- särskilda övningar skall genomföras,
- uppföljning av säkerhetsarbetet inkluderat krisberedskapen ska genomföras varje år och resultatet ska redovisas till nämnden.

Slutligen ställer sig förvaltningen frågande till de föreslagna indikatorerna i bilaga 2, sid 7-8. En indikator ska vara ett mått på en aktivitets måluppfyllnadsgrad. Förvaltningen ser att det torde bli svårt, om inte omöjligt, att utvärdera/mäta de föreslagna aktiviteternas måluppfyllnadsgrad. I varje fall har de föreslagna indikatorerna mer karaktären av mål än mått på måluppfyllelse.

I detta sammanhang finns det anledning att beskriva förvaltningens roll i händelse av kris då verksamhetens prioriterade övervakningsområden är vatten, luft- och livsmedelskontroll samt kemikalieförgiftning. Inom dessa områden bedömer förvaltningen att vi är en viktig resurs där vår expertkompetens ska vara efterfrågad.

Den roll Miljöförvaltningen kommer att ha varierar mycket beroende på krisens art. Genom sin roll som tillsynsmyndighet gentemot ett stort antal verksamhetsutövare inom olika branscher och kontakter med allmänheten har förvaltningen möjlighet uppmärksamma och identifiera hot mot människor och miljö samt möjlighet att vidta åtgärder. Inom tillsynen kommer Miljöförvaltningens roll till stor del att vara övervakning av att berörda verksamhetsutövare vid en kris vidtar adekvata åtgärder samt även stödja dessa med information.

Miljöförvaltningen har kunskap om vilka verksamhetsutövarna är, kontaktkanaler till dem och inte minst kunskap om deras verksamhet. Förvaltningen kommer även att ha en viktig roll som informationsgivare till stadens företrädare som i sin tur kan informera via

media. Allmänhet och företag kan få information och stöd via Miljöförvaltningen egna kontaktkanaler. Ett bra exempel om smitta skulle spridas i större omfattning via livsmedel inkl. dricksvatten.

Miljöförvaltningen kommer också att ha en roll i samrådet med andra myndigheter, där man gemensamt analyserar problem och kommer fram till beslut om åtgärder. Viktiga samarbetspartners där det är viktigt att samband kan upprätthållas även i kris är för luftövervakningen inom SLB-analys SMHI, för Livsmedelskontrollen bl.a. Landstingets Smittskyddsenhet och Livsmedelsverket. Även Länsstyrelsen är en viktig samarbetspartner. Ett exempel på samarbete med Länsstyrelsen är ”utlåningen” av stadsveterinärer till Länsstyrelsen när det fanns risk för spridning av fågelinfluensan.

Inom staden är Brandförsvaret en viktig samarbetspartner. Det förekommer t.ex. att Brandförsvaret tar kontakt med förvaltningens specialister inom kemiområdet vid olika typer av olyckor för att söka råd vid olyckor där kemikalier finns med i bilden. Ibland har Miljöförvaltningens experter kallats till platsen för bränder eller olyckor. Det har också visat sig att Miljöförvaltningens genom sin kunskap om verksamhetsutövare, kan informera om förekomst av kemikalier hos verksamhetsutövare vid bränder.

SLB-analys kan ha en expertroll när det gäller luftburna utsläpp genom sin kunskap om spridning av ämnen och partiklar i luften vid olika vind- och väderförhållanden. Vid luftburna utsläpp kan enheten ha t.ex. en expertroll i förhållande till företrädare för staden som ska informera. Man kan också se enheten som en förmedlande länk av kunskap med SMHI.

Bilagor

- Bilaga 1 Säkerhetsprogram för Stockholms stad 2009-2012.
- Bilaga 2 Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.